

Stefan Moysa

"Das Buch mit den sieben Siegeln. Die Offenbarung des Johannes in Auswahl gedeutet", Anton Vögtle, Freiburg-Basel-Wien 1981 : [recenzja]

Collectanea Theologica 53/2, 178

1983

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wydaje się, że do tego komentarza będą sięgali nie tylko ci, którzy chcą zrozumieć myśl św. Pawła, ale wszyscy, którym będzie zależało na poznaniu oddziaływania chrześcijaństwa na społeczeństwo świata starożytnego.

ks. Stefan Moysa SJ, Warszawa

Anton VÖGTLE, *Das Buch mit den sieben Siegeln. Die Offenbarung des Johannes in Auswahl gedeutet*, Freiburg-Basel-Wien 1981, Verlag Herder, s. 188.

Apokalipsa św. Jana jest najbardziej tajemniczym pismem Nowego Testamentu. Całe pokolenia chrześcijan pragnęły ją rozszyfrować, a ruchy społeczne i religijne, upatrujące bliski już koniec świata, na nią się powoływały. Dziś powszechny jest pogląd, że Apokalipsa nie daje odpowiedzi na pytanie, która godzina wybiła na zegarze dziejów. Następstwo obrazów i symboli, które stanowi jej treść nie jest scenariuszem mającym przedstawić nadchodzący kres historii. Założenia tego pisma są inne. Autor natchniony pragnie przedstawić walkę zła z dobrem i ostateczne zwycięstwo dobra, które następuje dzięki mocy Bożej. Tego rodzaju pogląd wyznaje też autor recenzowanego komentarza.

Vögtle omawia jedynie te fragmenty Apokalipsy, które są charakterystyczne dla jej przewodniej myśli. Wiele uwagi poświęca wprowadzającej wizji Chrystusa (1,12—20), ukazującej Pana historii, który jest „pierwszy i ostatni” i wytycza drogi postępowania w listach do siedmiu Kościołów. On też ma otworzyć księgę o siedmiu pieczęciach, co symbolizuje dokonanie zbawienia (5,1—14). Taką paralelną wizją jest Bóg królujący na tronie (4,1—11), którą św. Jan przedstawia w ślad za prorokiem Izajaszem (6,1 nn) — Bóg wszechmocny i zwycięski.

Zło szaleje na świecie; św. Jan przedstawia je jakby w powracających falach. Symbolem zła jest smok toczący śmiertelną walkę z niewiastą (12,1—8), czy też zwierzę wychodzące z morza, które — zdaniem komentatora — oznacza cesarstwo rzymskie prześladowające chrześcijan. Trzecią falą powracającego zła jest wielka nierządnicą — Babilon (17,1—18); widać tu wyraźną aluzję do miasta Rzymu.

W powracających etapach przedstawione jest przez św. Jana również zwycięstwo Boże nad złem. Znakiem zwycięstwa jest liczba 144 000 pieczętowanych jako niezliczona rzesza znajdująca się przed tronem Bożym (7,1—17), ostateczne zwycięstwo Chrystusa ogłoszone przez siódmą trąbę anielską (11,15—19), dziękczynna pieśń zbawionych (19,1—10) i wreszcie panowanie niebieskiego Jeruzalem (21,1—22,5).

Vögtle silnie podkreśla elementy pozwalające lepiej zrozumieć Apokalipsę, a więc obok wspomnianej myśli przewodniej także uwarunkowania starotestamentowe, jak również współczesne św. Janowi prześladowania chrześcijan. Autor bowiem pragnie zachęcić wyznawców Chrystusa do wytrwałości i cierpliwości wobec działającego zła. Posłanie to pozostaje zawsze aktualne. W czasach szybkich zmian, powtarzających się zagrożeń i aktywności sił człowiekowi wrogich, Apokalipsa stawia przed oczyma zwycięstwo Boga i Chrystusa dodając mocy i dzisiejszym chrześcijanom. Uwydatnienie tej myśli jest wielką zasługą komentatora.

ks. Stefan Moysa SJ, Warszawa

Karl RAHNER, *Was heisst Jesus lieben?* Freiburg-Basel-Wien 1982, Verlag Herder, s. 96.

Autor, liczący dziś już prawie 80 lat życia, stale uprawia literacki rodzaj medytacji teologicznej, która zawsze była ulubioną przez niego formą wypowiedziania się. Dwie części składają się na tę małą książkę; pierwsza mówi